

na načelo da se izmakla dobit računa kao konkretizirana apstraktna šteta na osnovi ekonomskih rezultata jednog broja putovanja, koja su prethodila sudaru. Po tome se ono približava metodi, koju obično primjenjuju engleski sudovi. Zanimljivo je, da belgijski pomorskopравни krugovi zastupaju gledište, da visinu izmakle dobiti treba utvrdjivati na bazi forfeta. Praksa većine drugih pomorskih zemalja ide za utvrdjenjem na bazi ocjene konkretnih okolnosti slučaja. Prijedlog, da se izmakla dobit obračuna na bazi prosjeka jednogodišnje zarade broda, nije istaknut s nijedne strane, jer se ne može uskladiti s dinamičkim i krajnje osjetljivim prilikama na tržištu vozarina.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 24.I 1961.

Vijeće: Julije Dim, dr Pavle Vinski, prof.dr Marijan Horvat

Na naknadu za prekostojnice primjenjuje se jednogodišnji zastarni rok

Medju strankama je nesporno da su prekostojnice nastale u mjesecu srpnju 1957. i da je tužba za naknadu prekostojnica podnesena dana 2.XII 1958. Medju ostalim razlozima koje je tuženik naveo u svoju obranu iznio je prigovor izmaka zastarnog roka, jer da je tužba podnesena nakon isteka godine dana.

Istaknuti prigovor zastare prvostepeni sud nije usvojio stojeći na stajalištu da se u konkretnom slučaju mora primijeniti trogodišnja zastara u smislu čl.17. Zakona o zastari potraživanja.

Povodom žalbe tuženika drugostepeni sud je preinačio prvostepenu presudu i odbio tužbeni zahtjev.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zastari potraživanja /Sl.l.FNRJ br.57/54/ donesena je dopuna čl.41.toga zakona i dodan novi stav 3, prema kojemu se propisi toga zakona ne odnose na potraživanja koja potječu iz ugovora o prijevozu morem ili iz drugih odnosa nastalih u odnosu na brodove na moru. S druge strane Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova /Sl.l.FNRJ br.25/59/ izričito predvidja u velikom broju slučajeva zastaru na moguće zahtjeve nastale iz plovidbe na moru, zastarni rok od jedne godine.

Sve je ovo potpuno u skladu s inače uvriježenim pravnim običajima prema kojima sva potraživanja koja potječu iz ugovora o iskorištavanju brodova na moru zastaraju za jednu godinu, od časa nastalog potraživanja. Budući da se i kod naknade za pre-kostojnice radi o potraživanju koje potječe iz ugovora o iskorištavanju pomorskih brodova, to treba i u ovom slučaju primijeniti jednogodišnji zastarni rok.

P.V.

Bilješka. - Pitanje koje raspravlja gornja presuda, danas, nakon stupanja na snagu Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, jedva da može i biti sporno. Medjutim, kako naši sudovi mogu doći u priliku da u pomorskim sporovima ne primjenjuju naše, nego neko drugo pravo, korisno je objaviti gornje stajalište, iz kojega izlazi da naša judikatura stoji na stajalištu da se za naknadu za pre-kostojnice primjenjuju načela o zastari potraživanja koja vrijeđe u odnosima iz ugovora o iskorištavanju brodova.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 30.XII 1960.

Vijeće: Zvone Rihtman, prof.dr Vladislav Brajković i dr Branko Jakaša

Nadležnost suda u odnosu na inozemne osobe - Odnos klauzula u teretnici i u prijevoznom ugovoru - Zastara zahtjeva za povraćaj vozarine koja nije morala biti plaćena

Tužitelj - poduzeće "Intertrans", međunarodni transporti Ljubljana - kao špediter za račun poduzeća "Agrotehnika" iz Ljubljane morao je preuzeti 1500 tona fosfata prevezenih na Rijeku brodom "Pietro" talijanske zastave luke pripadnosti Genova. U času dolaska broda tužitelj nije još posjedovao ni teretnicu ni ugovor o prijevozu, pa je, da bi mogao preuzeti teret, a prema dogovoru postignutom preko agenta, uplatio vozarinu od njega zahtijevanu vozarinu, nakon čega mu je teret bio predan. Naknadno je tužitelj upozoren od svog komitenta "Agrotehnike" iz Ljubljane da je fosfat bio kupljen pod uvjetima CIF, pa je prema tome vozarinu platio krcatelj. Tužitelj je podigao tužbu protiv:

- 1/ Jadranske pomorske agencije Rijeka, kao brodareva agenta;
- 2/ Bonasa Silvija, brodovlasnika iz Genove kao vozara i
- 3/ Sociétés Industrielle D'Acide Phosphorique et d'Engrais /S.I.A.P.E./, Paris, kao krcatelja i prodavaoca.